

Drachten | Smallingerland

AANTEKENEN

Aan Ministerie van Economische Zaken,
Directie Energie en Omgeving
[REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Drachten,
15 januari 2019

Ons kenmerk
29089

Uw kenmerk
DGETM/18271474

Behandeld door
[REDACTED]

VERZONDEN 16 JAN. 2019

Onderwerp
Advies actualisatie winningsplan Opeinde-Zuid en Middelburen

Geachte [REDACTED],

Wij hebben van uw ministerie een adviesverzoek ontvangen voor de actualisatie van het winningsplan Opeinde-Zuid en Middelburen.

Wij maken gebruik van de mogelijkheid om advies te geven.

Algemeen:

Het is bij u bekend dat onze gemeente kritisch is over de winning van aardgas. In eerdere zienswijzen hebben wij al aangegeven dat wij van mening zijn dat moet worden ingezet op een versnelde transitie naar duurzame vormen van energie. Wij willen benadrukken dat wij niet mee willen werken aan onderzoek naar en de exploitatie van (nieuwe) kleine aardgasvelden. Wij zien onder andere met de huidige actualisatie van het winningsplan voor het veld Opeinde-Zuid en Middelburen dat Vermilion de activiteiten met betrekking tot de opsporing en winning van gas in onze provincie/gemeente opvoert. Dit veroorzaakt onrust bij onze inwoners en past niet bij de landelijke- en onze inspanningen ten aanzien van de energietransitie.

Door onze inwoners wordt de huidige situatie 'gedoogd'. De forse uitbreiding van de winning in het veld Middelburen, die nu wordt aangevraagd, schaadt het draagvlak en vertrouwen. De actiegroep 'Laat het gas maar zitten' heeft zich onlangs opgeheven met de gedachte dat in de gemeente Smallingerland geen uitbreiding van de gaswinning zou plaatsvinden. Dit nieuwe winningsplan kan reden zijn de actiegroep weer op te richten.

De actualisatie van het winningsplan is ingediend om reden dat er nieuwe inzichten zijn voor de productie uit het veld Middelburen. Het veld Middelburen is fors groter, dan eerder is inschat. In het huidige winningsplan is aangegeven dat uit het veld Middelburen in een maximale situatie nog 35 mln nm3 gas kan worden geproduceerd. Einde van de productie is voorzien in 2020. Uit de huidige actualisatie blijkt dat de verwachting nu is dat nog bijna 350 mln nm3 gas uit dit veld kan worden geproduceerd. De geschatte einddatum is 2028. In het veld wordt aardgas gewonnen uit de formaties Ten Boer en Slochteren. Winning uit de

formatie van Slochteren geeft een (groter) risico op beving. Ook is het de verwachting dat in een korte periode bodemdaling van 4 cm op gaat treden.

De gewenste productie uitbreiding van Vermilion past niet bij de landelijke- en onze inspanningen ten aanzien van de energietransitie. Daarnaast gaat deze uitbreiding onrust veroorzaken onder onze inwoners.

- *Wij adviseren u daarom om niet met deze uitbreiding in te stemmen.*

Winningsplan

Het winningsplan is technisch opgesteld. Gaat direct de "diepte" in. Het is niet concreet. Het is voor derden moeilijk toegankelijk. Vermilion kan dat oplossen door een goed leesbare samenvatting toe te voegen. Daarin opnemen:

- Wat is de vergunde situatie
 - Wat zijn de concrete plannen, ook met betrekking tot het uitvoeren van nieuwe boringen
 - Welke vergunningen/toestemmingen zijn daarvoor nodig
 - Wat wordt met die vergunningen/toestemmingen geregeld
 - Hoe ziet het tijdpad eruit
 - Wat zijn communicatie- en inspraakmomenten met de omgeving
- *Wij adviseren u om aan Vermilion te vragen een nieuw/aangepast winningsplan op te stellen. Het is belangrijk dat plannen zo concreet mogelijk worden benoemd. Ook de grote spreiding in bodemdaling en het te verachten productievolume moet worden onderbouwd. De huidige spreiding maakt het plan te vrijblijvend. Deze gegevens zijn ook van invloed op de te vergunnen periode. Verwacht mag worden dat ook het advies van de TCBB zal ingaan op het effect van verschil in te winnen gasvolume en omvang van de bodemdaling. Mocht dit niet zo zijn dan adviseren wij u de TCBB hierop te bevragen. Naar onze mening kan de beoordeling van het winningsplan pas vervolgd worden nadat het TCBB-advies en aangepaste winningsplan bekend zijn.*

Het plan gaat in de hoofdstukken 6 (Bodemdaling) en 7 (Bodemtrilling) niet in op de afhandeling van schade ontstaan door bodemdaling – en trilling. In hoofdstuk 8 paragraaf 8 (Overige omgevingsaspecten) wordt slechts kort en in algemene bewoordingen ingegaan op de mogelijkheden voor schade-afhandeling.

- *Wij adviseren u Vermilion er op te wijzen dat bodemdaling en -trillingen in een nieuw winningsplan een juiste plaats dienen te krijgen. In geval van instemming op het winningsplan adviseren wij u Vermilions verantwoordelijkheid aangaande bodemdaling en -trillingen vast te leggen en rekening te houden met de door ons boven genoemde punten.*

Vermilion geeft in het winningsplan aan volgens de "Gedragscode gaswinning kleine velden" (NOGEPA 2016) te handelen. Deze manier van handelen is daarmee onderdeel van het winningsplan.

- *Wij verwachten hierbij dat de werkwijze uit de gedragscode onderdeel is van uw instemming en vragen u in geval van instemming deze werkwijze expliciet te noemen in uw besluit.*

Advies van SodM

Het advies van van de Technische commissie voor bodembeweging (Tcbb) is nog niet beschikbaar. Wel is het advies van Sodm/TNO door u aan het verzoek toegevoegd.

In het advies van SodM wordt onder punt 4 'Nadelige gevolgen voor het milieu' aangegeven dat op verzoek van het ministerie in het advies specifiek aandacht besteed diende te worden aan de integriteit van de putten en de afdekkende laag boven het reservoir. SodM geeft aan dat zij door ontbreken van informatie over deze onderwerpen in het winningsplan hier slechts in algemene zin op in kunnen gaan. Wij zijn van mening dat wanneer het ministerie specifiek vraagt naar inhoudelijk advies over een aspect bij de gaswinning en SodM op basis van de informatie in het winningsplan niet in staat is dit advies te geven dat dan het winningsplan te kortschiet en op dit punt aangepast dient te worden.

- *Wij adviseren het winningsplan te laten aanvullen zodat SodM een specifiek op deze winning gericht advies kan geven.*

In het advies van Sodm/TNO wordt geconcludeerd dat de winning efficiënt is. De onderbouwing voor deze conclusie ontbreekt. In het winningsplan stelt Vermilion dat de productie wordt gestopt zodra de productiekosten de productieopbrengsten overschrijden is een bedrijfseconomische constatering. Dit is naar onze mening eveneens geen maatgevend criterium voor het beoordeling van de efficiëntie van de winning.

Wij zijn van mening dat de beoordeling van de efficiëntie van de winning niet buiten de context van de energie-transitieopgave uitgevoerd kan worden. In uw beoordeling van efficiëntie verwachten wij dan ook een beschrijving van de noodzaak van deze gaswinning met het oog op de totale energietransitie en een inhoudelijk antwoord op in elk geval de onderstaande vragen.

- Hoeveel gas is er tijdens de energietransitie nog nodig, en wat is hierbij de inschatting van de hoeveelheid benodigd gas per jaar en einddatum van gaswinning?
- Hoe draagt het winnen van gas uit het gasvoorkomen Leeuwarden-Nijega daar op een goede manier aan bij?
- Hoe kan de gaswinning uit dit gasvoorkomen zo snel mogelijk worden afgebouwd zowel in volume als in de tijd?

- *Wij adviseren u invulling te geven aan uw rol als minister van klimaat. Op basis van de noodzaak tot energietransitie vragen wij u een inhoudelijke onderbouwing op te stellen van het efficiënt zijn van deze gaswinning in relatie tot energietransitie en te behalen klimaatdoelstellingen. Deze onderbouwing dient vervolgens als toets bij uw beoordeling van dit winningsplan.*

Als onderdeel van deze onderbouwing van efficiëntie verwachten wij dat u inzet op een snelle afbouw van de gaswinning. Mocht u instemmen met het plan dan adviseren wij u een maximale hoeveelheid te winnen gas voor te schrijven lager dan het maximum uit dit plan en een realistische einddatum op te nemen.

Zonder bijkomende onderbouwing beoordelen wij deze gaswinning als niet-efficiënt en zien wij voor u geen grondslag in te stemmen met dit winningsplan.

Maatschappelijke context.

Dit winningsplan heeft overlap met winningsactiviteiten uit andere gasvoorkomens. Bij de beoordeling van de gaswinning en de effecten op de omgeving moeten deze zaken voor de verschillende gasvoorkomens gecombineerd worden. Dit zowel vanuit een technisch perspectief als ook vanuit communicatie.

- *Wij adviseren u aandacht te hebben voor een goede afstemming tussen de verschillende gaswinningen en hun effecten. Wij verwachten deze samenloop tussen de winningen in uw beoordeling van de winningsplannen terug te vinden.*

Wij benadrukken dat alle betrokken partijen (waaronder: gemeente, provincie, omliggende bedrijven, natuurbeheerorganisaties, burgers) zowel vooraf als tijdens de gaswinning adequaat geïnformeerd dienen te worden over de voorgenomen activiteiten. Dit is nadrukkelijk een verantwoordelijkheid voor de initiatiefnemer(s), uw ministerie als vergunningverlener en beoordelaar van dit plan en tevens SodM als nationale toezichthouder.

Vermilion geeft in het winningsplan aan volgens de "Gedragscode gaswinning kleine velden" (NOGEPA 2016) te handelen. In deze code is een project-afstemmingsprogramma opgenomen. In dit programma worden belanghebbende vroegtijdig betrokken en worden maatregelen tot in detail uitgewerkt om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen van de omgeving.

- *Wij adviseren u om voorafgaand aan instemming dit communicatietraject aan alle belanghebbenden duidelijk aan te geven:*
- *dat Vermilion de gedragscode moet volgen;*
 - *hoe u verplichtingen over informeren van belanghebbende vastlegt, en;*
 - *hoe u toeziet op het nakomen van deze verplichtingen.*

Wij verwachten dat communicatieverplichtingen tijdens de gaswinning ook een onderdeel worden van de instemming met dit winningsplan, desnoods als bijkomende voorwaarde(n). Iedereen in Nederland kent de maatschappelijke context waarin gaswinning plaatsheeft; wij wijzen u op de speciale rol die u hierin speelt. Wij adviseren u om hier niet alleen invulling aan te geven vanuit het wettelijke minimum, maar werkelijk aandacht te hebben voor maatschappelijke zaken en hier in uw instemming en voorwaarden recht aan te doen.

GEMEENTE SMALLINGERLAND

Ons kenmerk 29089

Datum 15 januari 2019

Bladnr. 5

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
secretaris

wvd. burgemeester